

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR SOCHAŘSTVÍ 2

SCULPTING STUDIO 2

LIDUHLAS

LIDUHLAS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR/KA PRÁCE

AUTHOR

Aneta Chalabalová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

prof. akad. soch. Jan Ambrůz

BRNO 2022

OBSAH DOKUMENTACE:

TEXTOVÁ ČÁST

s. 4–8

OBRAZOVÁ ČÁST

s. 9–10

TEXTOVÁ ČÁST

Ve své bakalářské práci *Liduhlas* navazuji na svá předchozí díla, ve kterých pracuji především se stejným přístupem, tzn. s metaforou, naivitou a frivolitou, skrze které se pokouším hodnotu zpracovávaného tématu či daný fenomén, svést ke katarzi. Forma mých děl je proměnná a vychází především z charakteristiky zpracovávaného díla/tématu, které mne v daný moment zatěžují. Dosud jsem pracovala především se sochařským médiem, objekty, videem a performance. Vždy jsem však inklinovala k jisté osobní potřebě zaobírat se intimně skrytým podtextem. Tato témata prostupující mou tvorbou nejčastěji vychází ze silného emočního prožitku. K počáteční formě bakalářské práce mě přivedla určitá hravost s textilií, konkrétně formou převleku, ke které jsem se uchýlila ve své klauzurní práci *Holubí doom*, kdy jsem se snažila ohmatávat prostor skrze holuba, projekci sebe sama, chápat veřejný prostor a přitáhnout k sobě objektivní pohled širokého okolí. Postupem času a během zamyšlení se nad svou prací jsem se v myšlenkách a vývoji své práce posunula o krok dále. Díky různým situacím – v poslední době nastalo období střídající se pandemie koronaviru a nahodilého období klidu –, tak jak se různě hodilo, jsem se naučila vnímat i své okolí, což se před tím moc nedělo. V rámci naslouchání jsem se nestačila divit.

K mé práci a podobnému principu myšlení mě přivedla okolnost setkání se s pro mě důvěrně známou osobou z Brna. Ta mi barvitě předkládala své sympatie k bývalé ministryni financí, influencerce a módní ikoně *Aleně Schillerové*,¹ kterých nabrala při osobním setkání s ní během konzumace čaje. Toto empirické barvitě vyprávění ve mně zanechalo nejen sympatie, ale také hluboké stopy jistého vzrušení. Následujícím inspiračním zdrojem se pro mě stala rozsáhlá kampaň zmíněné ministryně, jenž se později odehrála v mém rodném městě, kde svým politickým a řečnickým umem uhranula další bezbranné občany. To bylo vyvrcholením pro „uštrykování“ plánu pro akt vstříc

¹ Alena Schillerová. *Vlada.cz* [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/alena-schillerova-167019/>

veřejnému blahu, na který všichni netrpělivě čekáme, i když se o něj nikdo neprosil.

Po těchto dvou událostech, které se pro mě staly odrazovým bodem pro následnou práci, jsem začala experimentovat s mystifikací, vnitřní podobností a popřením vztahu. Širokým zdrojem inspirace, který na obě události přirozeně navazuje, se pro mě staly také sociální sítě. **Místo, kde nelze ovládat nikoho.** Konkrétně se jednalo o komentáře, především pod různými politickými a sarkastickými příspěvky, které je mnohem těžší přehlížet, než ignorovat. Po pandemii covidu-19 a následně vypuknutí války na Ukrajině, se otevřené diskuze na sociálních sítích staly žněmi světoměnicích názorů z našich domácností. Každý se stal filantropem díky „vysoké škole života“, která nám navzdory své náročnosti čím dál tím více rozšiřuje obzory. Kromě toho se pro mě dalším zdrojem čerpání materiálu stalo použití diktafonu ve veřejném prostoru města (navzdory rozsáhlosti nasávání inspiračních materiálů se stal pouhým průvodcem), různé zprávy a jiné audionahrávky.

Prvním zásadním médiem, se kterým jsem začala pracovat, byla čistě bílá trička nesoucí na sobě různé komentáře vytržené z kontextu sociálních médií. Jedním z nich byl i komentář Tomia Okamury, jehož poselství bez kontextu znělo spíš jako běžný a nepromyšlený výrok vesnického strýce. Přesto jsem přehodnotila situaci, protože trička se začala jevit jako projev s relativně nízkým dopadem, kterého si jde na veřejnosti poměrně těžko všimnout. I tak jsem je zcela neztratila. Postupně jsem se dostala k formě plakátu jakožto parodii vztahů mezi studenty ve formě ČSSD posteru, který byl individuálně obohacený o budovatelské heslo, které bylo ušité na míru právě tak jako trika. Právě zde jsem začala vycházet především z audionahrávek a preposílaných zpráv. Informace jsem tak získávala formou „o všech od všech“.

Dalším inspiračním zdrojem, jenž mi padnul do klína jako na zavolanou, se stalo nepřehlédnutelné politické hnutí *ANO 2011*,² na které se během několika

² Jsme hnutí ANO. Nelžeme, nekrademe a pracujeme pro vás: Proč jsem to udělal. *Anobudelip.cz*. 2021 ANO [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/onas/par-slov-o-ano/>

dní objevila reakce ve formě zesměšňujícího generátoru zahrnujícího ostatní stránky.

Co se diváka týče, snažila jsem se zaměřit na co nejširší cílovou skupinu zahrnující ideálně téměř všechny vrstvy české společnosti, od obyčejného člověka po vysokého politika. Jelikož si ve své práci hraji s hranicí mezi realitou a jakousi formou *fake news*,³ probouzím v recipientovi myšlenku typu „něco tady nehraje“ a nutím ho tak hledat v obsahu díla různé poschovávané skryté významy. Při tomto procesu divák prochází jistou sebereflexí a katarzí.

Ke své práci jsem si vybrala médium banneru představující jedno z nejzazších médií (v širším měřítku zprofanovaných) ve veřejném prostoru a postupem času jsem začala zkoumat jeho váhu a možnost se s ním srovnat. Idealizace tohoto rozměru je pro mne jako pro sochařku zapsaném, nejen obsahem ale také formou. Cítím tak komunikaci s divákem a přímou konfrontaci, která může ale zároveň nemusí být skryta v záplavě vizuálního smogu.

Dostávám se tak k otázce samotného zmatení diváka, kdy je konfrontován či tázán právě tímto na první pohled až banálním médiem. Divák je zastižen při hlubokém zamyšlení a tak se stává nic netušící součástí mé práce. I v mých ideálních představách je tento divák po konfrontaci nejen zmaten, ale je obsáhle schopen předávat tuto zkušenost dál, je narušen jeho osobní prostor a je vyveden z každodenní komfortní zóny, ve které se nachází. Práce není ani tak satisfakcí pro můj druh humoru, či škodolibosti, ale dalece přesahuje do světa, ve kterém žijeme a který si necháme záplavou informací narušovat...

Má kritika se pochopitelně nevztahuje pouze ke společnosti v jakési podobě Orwellovského šedého světa, který nás hrubě obtěžuje a nenechá nás myslet. Stejně tak jako svět přistupuje k nám i my přistupujeme k němu. Vzhledem k pozici, ve které jsme, v balastním poklidu, pseudo míru, jsou nám dané komunikačním nekontrolovatelným tokem. Skutečností, jež jsem výše popsala, jsou jedním z mých inspiračních bodů. Snad jen mohu dodat, že Facebook je a byl pro mou generaci, tu plnou boomerů, doomerů a dalších nepředstavitelných

³ Fake news. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online], 1. 5. 2022 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Fake_news

-erů, místem, které ani nemohu zvat ideálním hnojištěm pro odklad vlastních myšlenek a krásno názorů. Místo, kde dokáže každý vyjádřit svůj myšlenkový „freestyle“ tak okatě, že se až sama na sebou musím zamyslet, zda-li je to potřeba. (Ano, je. – A. Ch. 23 I.)

Využití fyzického média jako kompromisu v prolnutí reálného a virtuálního světa. Střetu našich zájmů. Prostoru, kdy myšlenky jsou stále jen myšlenkami a jsou zachovány v tichosti. Já utočím. I když trochu zbaběle, stejně tak jako mnohdy *Ztohoven*⁴, skrývám se pod rouškou noci za rozbřesku, teprve dávám vědět světu o tom, co se změnilo. Epos 527⁵ a Kluci z Prahy⁶ mají jednoduchou taktiku, která se během práce ve veřejném prostoru osvědčila i mně, a to, že pokud veřejně vykonáváte činnost v pracovním oděvu dělníka, nikdo se neptá na to, co děláte. Teprve časem začne vyvstávat otázka, co se vlastně odehrává a nejedná-li se snad o umělecké dílo. Nevstupuji do veřejného prostoru tak tvrdě či vyzývavě jako, že bych někde nenápadně odložila *Růžový tank*⁷ náhodného čísla či snad přemalovala Lennonovu zed⁸ jako Pražská služba⁹. Postup podvědomého přijímání informací chápu jako důležitější, než šokovat či pobuřovat.

⁴ *Ztohoven*. In: Centrum pro současné umění Praha, o.p.s, 2006–2022 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: <https://www.artlist.cz/skupiny/ztohoven-2323/>

⁵ Epos 257. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2 May 2022 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Epos_257

⁶ Janek Rubeš. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 7. 5. 2022 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Janek_Rube%C5%A1

⁷ Tank číslo 23. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 7. 5. 2022 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tank_%C4%8D%C3%ADslo_23

⁸ Lennonova zed. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lennonova_ze%C4%8F

⁹ Studenti přebílili Lennonovu zed' v Praze. Je to prý v Lennonově duchu. In: *Hospodářské Noviny* [online]. 18. 11. 2014 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: <https://art.hn.cz/c1-63136970-lennonova-zed>

I když se to v mém případě může zdát jako nahodilé, u mé závěrečné práce se prolíná mnoho témat, stejně jako tomu bylo v případě mých předešlých prací. Když se zpětně ohlédnu na svou práci *Rodinka, 2018*, hlavní problematikou se nestala pouze práce s materiálem a jeho jednoduchost, ale také hravost ve vyobrazení dané stereotypizace rodinky „slušnočechů“, které se svou banalitou a povrchností se stávají jednoduchým konceptem, logickým kódem, jenž vyvrhuje diváka. I když toto dílo hrubě kritizuje dříve zmíněnou sociální problematiku, přibližuje se stejně divákovi podobně jako v mé závěrečné práci. V rámci svých dlouhodobých úvah a tvůrčího vývoje jsem se rozhodla zaútočit stejně nepokrytě jako Vít Klusák¹⁰ ve své práci *Český sen*¹¹. Jeho rozpočtová rafinovanost a bezelstnost je skrytá stejně jako je tomu v tvorbě Milana Kozelky, jehož texty, v nichž za hrubost letmo skryje i onu pravdu, krásu či zásadní aktuální témata, které přímo útočí na diváka, zanechávají chladné jen ty vzdělanější.

V závěru textu bych ráda poděkovala především vedoucímu Ateliéru sochařství 2 FaVU VUT Janu Ambrůzovi¹² za jeho čas a trpělivost, stejnou mírou i oponentovi a všem, kdo mi s realizací bakalářské práce pomohli.

¹⁰ Vít Klusák. In: *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%ADt_Klus%C3%A1k

¹¹ Český sen. In: *ČSFD: Česko-Slovenská filmová databáze* [online]. 2022, 2004 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/158202-cesky-sen/prehled/>

¹² Jan Ambrůz. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 15. 5. 2021 [cit. 2022-05-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Ambr%C5%AFz